รายงานการประเมินความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่เกิดจากการจัดซื้อจัดจ้างและการใช้ทรัพย์สินราชการ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๓
องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี

๑. บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

ด้วยองค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International - TI) เผยแพร่ดัชนีภาพลักษณ์การคอร์รัปชั่นในภาครัฐทั่วโลก (Corruption Perception Index - CPI) ประจำปี ๒๐๑๙/๒๕๖๒ ผลปรากฏว่าประเทศไทยได้ ๓๖ คะแนน จากคะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน ทำให้อันดับปรับตัวลดลงเป็นลำดับที่ ๑๐๑ จากอันดับ ๙๙ เมื่อปีที่แล้ว ชี้ให้เห็นว่าการทุจริตในประเทศไทยมีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้ภาพลักษณ์และดัชนีความเชื่อมั่นต่อต่างชาติที่มีต่อประเทศไทย

รัฐบาลจึงกำหนดยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ได้กำหนดยุทธศาสตร์สำคัญในด้านการป้องกันการทุจริต โดยมีเป้าหมายให้ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ มีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล โดยเฉพาะการสร้างวัฒนธรรมแยกแยะประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวมของบุคลากรภาครัฐ รวมทั้งสร้างจิตสำนึกและค่านิยมให้ทุกภาคส่วนตื่นตัวและละอาย ต่อการทุจริตประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ ซึ่งยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาระบบป้องกัน การทุจริตเชิงรุก เป็นการมุ่งเน้นการพัฒนากลไกและกระบวนงานด้านการป้องกันการทุจริตของประเทศไทยให้มีความเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อลดโอกาสการทุจริตหรือทำให้การทุจริตเกิดยากขึ้นหรือไม่เกิดขึ้น

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ซึ่งมีหน้าที่ส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต จึงกำหนดให้ส่วนราชการทุกภาคส่วนเข้ารับการประเมินระดับคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity & Transparency Assessment : ITA) โดยกำหนดคะแนนตัวชี้วัดไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๕ คะแนน เพื่อทำให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นว่าเป็น หน่วยงานที่ปฏิบัติราชการอย่างซื่อสัตย์สุจริต จากยุทธศาสตร์และแผนที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ดังกล่าวมีเป้าประสงค์ สำคัญเพื่อให้สังคมไทยเป็นสังคมคุณธรรม ปลอดจากการทุจริต และคำนึงถึงบทบาทของทุกภาคส่วนให้เข้ามา มีส่วนร่วมเพื่อให้เกิดการบูรณาการความร่วมมือในการป้องกัน เฝ้าระวัง ต่อต้านและปราบปรามการทุจริต ทุกรูปแบบอย่างเข้มแข็งเพื่อให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีมาตรฐานความโปร่งใสเทียบเท่าสากล

องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จึงได้จัดทำรายงานการประเมินความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานขึ้นเพื่อกำหนดเป็นมาตรการสำคัญในการป้องกันการทุจริตและการบริหารงาน ที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ ใช้เป็นกลไกในการดำเนินงาน การกำกับติดตาม และการประเมินผลด้านการป้องกัน การทุจริตในประเด็น ๑) การใช้ดุลพินิจ ๒) การจัดซื้อจัดจ้าง และ ๓) ผลประโยชน์ทับซ้อนระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม เป็นการดำเนินงานที่เป็นไปตามเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสใน การดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่จะช่วยสนับสนุนต่อการยกระดับค่าดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ของประเทศไทยให้สูงขึ้น

วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยง

มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถจะช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากรขององค์กรถือเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมิน ความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มีการทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือ หากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

การบริหารจัดการความเป็นการทำงานในลักษณะที่ทุกภาระงานต้องประเมินความเสี่ยงก่อนปฏิบัติงานทุกครั้ง และแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานหลักตามภาระงานปกติของการเฝ้าระวังความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกภาระงานร่วมกันโดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบปกติที่มีการรับรู้และยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผู้นำส่งงานให้) เป็นลักษณะ Pre-Decision ส่วนการตรวจสอบภายในจะเป็นในลักษณะกำกับติดตามความเสี่ยงเป็นการสอบทาน เป็นลักษณะ Post-Decision

องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย Pressure/Incentive หรือแรงกดดันหรือแรงจูงใจ Opportunity หรือโอกาสซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่าง ๆ คุณภาพการควบคุมกำกับควบคุมภายในขององค์กรมีจุดอ่อน และ Rationalization หรือการหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle)

๒. หลักการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดจากการจัดซื้อจัดจ้างและการใช้ทรัพย์สินราชการฯ

๒.๑ การวิเคราะห์ความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์หาโอกาสความเป็นไปได้ที่ระบบการบริหาร ปัจจัย และการควบคุมกระบวนการปฏิบัติงานที่เป็นมูลเหตุของปัญหาและความผิดพลาดที่จะทำให้เกิดความเสียหายจากการปฏิบัติงานของบุคคลในองค์กรซึ่งเราสามารถแบ่งความเสี่ยงในการดำเนินธุรกิจได้ ๒ ประเภท คือ ความเสี่ยงทั่วไปของการดำเนินธุรกิจกับความเสี่ยงเฉพาะของการดำเนินธุรกิจ

๒.๑.๑ ความเสี่ยงทั่วไปของทุกองค์กร

ความเสี่ยงทั่วไปของการดำเนินการขององค์กร คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากการปฏิบัติงานทั่วไป แบ่งออกเป็น ๔ ประเภทดังนี้

ประเภทที่ ๑ ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk) คือ ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับนโยบายและแผนกลยุทธ์ขององค์กร รวมไปถึง การตัดสินใจด้านการบริหารที่ส่งผลต่อทิศทางการดำเนินงานในทางที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ส่งผลให้การดำเนินงานไม่สามารถบรรลุเป้าหมายตามแผนยุทธศาสตร์ได้ เช่น ความเสี่ยงจากการดำเนินการที่ไม่สอดคล้องกับเป้าหมาย วัตถุประสงค์ความเสี่ยงด้านภาพลักษณ์ขององค์กร ความเสี่ยงด้านการตอบสนองความต้องการของผู้บริการ

ประเภทที่ ๒ ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operation Risk) คือ ความเสี่ยงที่เกิดขึ้นในกระบวนการทำงานตามแผนยุทธศาสตร์และส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงาน ตัวอย่างเช่น การขาดความร่วมมือจากฝ่ายงานที่เกี่ยวข้อง การวางขั้นตอนการดำเนินงานที่ไม่เหมาะสม การขาดระบบบริหารติดตามและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ การขาดบุคลากรเฉพาะทางเฉพาะสาขาและมีทักษะที่เหมาะสม การขาดเครื่องมือ อุปกรณ์ที่จำเป็นและประสิทธิภาพที่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานให้ลุล่วง การขาดข้อมูลสนุนบริหารเชิงจัดการ ความผิดพลาดจากการตัดสินใจของฝ่ายบริหาร อุบัติเหตุ ความไม่สะดวกและความไม่ปลอดภัยในการดำเนินงานการปฏิบัติงานผิดพลาด ล่าช้า การขาดบรรษัทภิบาลในการดำเนินงาน การดำเนินงานที่ไม่โปร่งใส การทุจริตของพนักงานในองค์กร เป็นต้น

ประเภทที่ ๓ ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk) คือ ความเสี่ยงจากการบริหารเงินงบประมาณเงินสดในมือ ที่ไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ เช่น ใช้เงินผิดวัตถุประสงค์ ผิดประเภท หรือมูลค่าสูงเกินจริง ทำให้โครงการดังกล่าวไม่สามารถดำเนินการต่อเนื่องหรือไม่สำเร็จลุล่วงภายใต้เงื่อนไขที่กำหนด ตัวอย่างเช่น แผนการลงทุน แผนงบประมาณจากหน่วยงานต่าง ๆ ไม่มีความชัดเจน ไม่มีความละเอียดพอที่จะนำไปใช้ในการพยากรณ์ด้านการเงินได้ การตั้งวงเงินงบประมาณไว้ต่ำกว่าที่ควรเป็น การเพิ่มขึ้นของราคาเครื่องมือวัสดุ การจัดสรรงบประมาณ เครื่องมือ ทรัพยากรที่จำเป็นอย่างไม่เหมาะสม การไม่มีแหล่งรายได้ใหม่ เป็นต้น

ประเภทที่ ๔ ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย (Compliance Risk) คือ ความเสี่ยงจากการไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ตัวอย่างเช่น การที่คู่สัญญา ไม่ดำเนินการให้เสร็จครบถ้วนตามกำหนดสัญญา กระบวนการดำเนินงานไม่เป็นไปตามข้อบังคับ ข้อตกลง บุคลากร คู่สัญญา หรือผู้กำกับดูแลไม่ยอมรับต่อกฎระเบียบที่เปลี่ยนแปลงใหม่ ความสับสนในการปฏิบัติการตามระเบียบที่จะบังคับใช้ เนื่องจากมีแนบท้าย หรือเพิ่มเติมหลายฉบับที่อ้างถึงและบังคับใช้ในกรณีหนึ่ง ๆ การตีความระเบียบและมาตรฐานที่แตกต่างหรือมีความเห็นคลาดเคลื่อน เป็นต้น

๒.๑.๒ ความเสี่ยงเฉพาะแต่ละองค์กร

ความเสี่ยงที่จำแนกเฉพาะแต่ละองค์กร ที่มีความสอดคล้องของลักษณะการดำเนินกิจกรรมแต่ละประเภท ตัวอย่างเช่น หน่วยงานของรัฐ เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่ใช้อำนาจทางปกครองจึงทำให้หน่วยงานของรัฐมีความจำเป็นต้องมีการใช้บังคับใช้กฎหมายอย่างตรงไปตรงมา จึงทำให้เกิดความเสี่ยงว่าการบังคับใช้กฎหมายนั้น เป็นบังคับโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ หากการบังคับใช้กฎหมายไม่ชอบด้วยกฎหมายย่อมทำให้ความเสียหายกระจายเป็นวงกว้างมากกว่าหน่วยงานของเอกชน กล่าวคือ นอกจากหน่วยงานภายในรัฐจะได้รับความเสียหายแล้ว ยังทำให้ความเสียหายเกิดขึ้นกับประชาชนภายนอกด้วย ดังนั้นความเสี่ยงที่เกิดจากการใช้ดุลพินิจอันเป็นเหตุให้เกิดความไม่โปร่งใสในการปฏิบัติหน้าที่ ด้วยเหตุอันเนื่องมาจากผลประโยชน์ทับซ้อนระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมจนนำไปสู่การทุจริตคอรัปชั่น

๒.๒ กระบวนการวิเคราะห์ความเสี่ยง

การวิเคราะห์ความเสี่ยงในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดจากการจัดซื้อจัดจ้างและการใช้ทรัพย์สินราชการฯเป็นการวิเคราะห์ระดับโอกาสที่จะเกิดผลกระทบของความเสี่ยงต่าง ๆ เพื่อประเมินโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยง และดำเนินการวิเคราะห์และจัดลำดับความเสี่ยงโดยกำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่จะใช้ในการประเมินความเสี่ยงด้านการใช้ดุลพินิจ การจัดซื้อจัดจ้าง และผลประโยชน์ทับซ้อนระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ได้แก่ระดับโอกาสที่จะเกิดความ

เสี่ยง (Likelihood) และความรุนแรงของ ผลกระทบ (Impact) และระดับความเสี่ยง ทั้งนี้กำหนดเกณฑ์ในเชิงคุณภาพเนื่องจากเป็นข้อมูลเชิงพรรณา ที่ไม่สามารถระบุเป็นตัวเลข หรือจำนวนเงินที่ชัดเจนได้

เกณฑ์ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likehood) เชิงคุณภาพ

ระดับ	โอกาสที่เกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นเป็นประจำ (คะแนนเฉลี่ยน้อยกว่า ๖๐)
๔	สูง	มีโอกาสเกิดขึ้นบ่อยครั้ง (คะแนนเฉลี่ยระหว่าง ๖๑ - ๗๐)
๓	ปานกลาง	มีโอกาสเกิดขึ้นบางครั้ง (คะแนนเฉลี่ยระหว่าง ๗๑ - ๘๐)
๒	น้อย	มีโอกาสเกิดขึ้นน้อยครั้ง (คะแนนเฉลี่ยระหว่าง ๘๑ - ๙๐)
๑	น้อยมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นยาก (คะแนนเฉลี่ยมากกว่า ๙๐)

อ้างอิงคะแนนจากการสำรวจในคะแนนเฉลี่ยของการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒ โดยอ้างอิงจากเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน การรับรู้ของผู้มีส่วนได้เสียภายใน(Internal Integrity and Transparency Assessment : IIT) ในหัวข้อ I๑๐, I๑๑,I๑๙ และ I๒๑

เกณฑ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงาน

ระดับ	โอกาสที่เกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	ถูกลงโทษวินัยร้ายแรง
๔	สูง	ถูกลงโทษวินัยไม่ร้ายแรง
๓	ปานกลาง	สร้างบรรยากาศในการทำงานที่ไม่เหมาะสม
๒	น้อย	สร้างความไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงานบ่อยครั้ง
๑	น้อยมาก	สร้างความไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงานบางครั้ง

ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงจะต้องมีการกำหนดแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Profile) ที่ได้จากการพิจารณาจัดระดับความสำคัญของความเสี่ยงจากโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และผลกระทบที่เกิดขึ้น (Impact)และขอบเขตของระดับความเสี่ยงที่สามารถยอมรับได้ (Risk Appetite Boundary) โดยที่

ระดับความเสี่ยง = โอกาสในการเกิดเหตุการณ์ × ความรุนแรงของเหตุการณ์
(Likehood × Impact)

ระดับความเสี่ยง (Degree of Risk)

ระดับ	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน
๑	ความเสี่ยงระดับสูงมาก	๑๕ – ๒๕
๒	ความเสี่ยงระดับสูง	๙ – ๑๔
๓	ความเสี่ยงระดับปานกลาง	๔ – ๘
๔	ความเสี่ยงระดับต่ำ	๑ - ๓

๓. วิเคราะห์ความเสี่ยงในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดจากการจัดซื้อจัดจ้างและการใช้ทรัพย์สินราชการฯ

การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดจากการจัดซื้อจัดจ้างและการใช้ทรัพย์สินราชการฯขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ได้นำเอาความเสี่ยงด้านต่าง ๆ มาดำเนินการวิเคราะห์ตามระดับความเสี่ยง โดยวิเคราะห์ เพื่อให้ทราบปัจจัยเสี่ยงประกอบด้วยความเสี่ยงดังต่อไปนี้

๑. ความเสี่ยงด้านการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างให้เป็นไปตามระเบียบ เพื่อความโปร่งใสในการจัดซื้อจัดจ้าง

๒. ความเสี่ยงด้านการจัดซื้อจัดจ้างโดยเว้นระเบียบ เพื่อเอื้อประโยชน์ให้ผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่ง

๓. ความเสี่ยงด้านการเบิกจ่ายเงินที่เป็นเท็จไม่เป็นไปตามตามระเบียบ

๔. ความเสี่ยงด้านการนำทรัพย์สินของทางราชการไปเป็นของส่วนตัว หรือนำไปให้กลุ่มหรือพวกพ้อง

๕. ความเสี่ยงด้านการขอยืมทรัพย์สินทางราชการไปใช้ในการปฏิบัติงาน โดยปฏิบัติไม่เป็นไปตามระเบียบ

เมื่อพิจารณาโอกาสในการเกิดเหตุการณ์และความรุนแรงของผลกระทบของแต่ละความเสี่ยงแล้ว จึงนำผลที่ได้มาพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสที่เกิดความเสี่ยง และผลกระทบของความเสี่ยง หรือภารกิจขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ก่อให้เกิดความเสี่ยงในระดับใดในตารางความเสี่ยง ซึ่งจะทำให้ทราบว่าความเสี่ยงใดมีความเสี่ยงสูงสุดที่จะต้องบริหารจัดการก่อน

ลำดับ	ความเสี่ยงในการทุจริต	โอกาส	ผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง	ลำดับความเสี่ยง
๑	การตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างให้เป็นไปตามระเบียบ เพื่อความโปร่งใสและลดความเสี่ยงต่อการทุจริต	๒	๔	๘	ความเสี่ยงระดับปานกลาง
๒	การขอยืมทรัพย์สินทางราชการไปใช้ในการปฏิบัติงาน โดยปฏิบัติไม่เป็นไปตามระเบียบ	๒	๔	๘	ความเสี่ยงระดับปานกลาง
๓	การจัดซื้อจัดจ้างโดยเว้นระเบียบ เพื่อเอื้อประโยชน์ให้ผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่ง	๑	๕	๕	ความเสี่ยงระดับปานกลาง
๔	การเบิกจ่ายเงินที่เป็นเท็จไม่เป็นไปตามตามระเบียบ	๑	๕	๕	ความเสี่ยงระดับปานกลาง
๕	การนำทรัพย์สินของทางราชการไปเป็นของส่วนตัว หรือนำไปให้กลุ่มหรือพวกพ้อง	๑	๕	๕	ความเสี่ยงระดับปานกลาง

๔. ผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงและจัดลำดับความสำคัญ

ผลการวิเคราะห์ความเสี่ยง	จัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง
การตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างให้เป็นไปตามระเบียบเพื่อความโปร่งใสและลดความเสี่ยงต่อการทุจริต	ลำดับ ๑ (ปานกลาง = ๘ คะแนน)
การขอยืมทรัพย์สินทางราชการไปใช้ในการปฏิบัติงานโดยปฏิบัติไม่เป็นไปตามระเบียบ	ลำดับ ๒ (ปานกลาง = ๘ คะแนน)
การจัดซื้อจัดจ้างโดยเว้นระเบียบ เพื่อเอื้อประโยชน์ให้ผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่ง	ลำดับ ๓ (ปานกลาง = ๕ คะแนน)
การเบิกจ่ายเงินที่เป็นเท็จไม่เป็นไปตามตามระเบียบ	ลำดับ ๔ (ปานกลาง = ๕ คะแนน)
การนำทรัพย์สินของทางราชการไปเป็นของส่วนตัวหรือนำไปให้กลุ่มหรือพวกพ้อง	ลำดับ ๕ (ปานกลาง = ๕ คะแนน)

จากตารางวิเคราะห์ความเสี่ยงสามารถจำแนกระดับความเสี่ยงออกเป็น ๒ ระดับ คือ ปานกลางค่อนข้างสูง กับปานกลางปกติ โดยสามารถสรุปข้อมูลวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดจากการจัดซื้อจัดจ้างและการใช้ทรัพย์สินราชการฯ องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ประจำปี ๒๕๖๓ ได้ดังนี้

ระดับความเสี่ยง	มาตรการที่กำหนด	ความเสี่ยงในการทุจริต
ระดับปานกลางค่อนข้างสูง (๘ คะแนน)	จำเป็นต้องมีมาตรการลดโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงเพื่อลดระดับความเสี่ยง	๑. การตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างให้เป็นไปตามระเบียบเพื่อความโปร่งใสและลดความเสี่ยงต่อการทุจริต
		๒. การขอยืมทรัพย์สินทางราชการไปใช้ในการปฏิบัติงาน โดยปฏิบัติไม่เป็นไปตามระเบียบ
ระดับปานกลาง (๕ คะแนน)	ยอมรับความเสี่ยงและมีมาตรการควบคุม เพื่อรักษาระดับความเสี่ยง	๓. การจัดซื้อจัดจ้างโดยเว้นระเบียบ เพื่อเอื้อประโยชน์ให้ผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่ง
		๔. การเบิกจ่ายเงินที่เป็นเท็จไม่เป็นไปตามตามระเบียบ
		๕. การนำทรัพย์สินของทางราชการไปเป็นของส่วนตัวหรือนำไปให้กลุ่มหรือพวกพ้อง

โดยปกติระดับความเสี่ยงในระดับปานกลาง จะอยู่ในช่วงคะแนนระหว่าง ๔ – ๘ คะแนน แม้ว่าระดับความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีจะอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด แต่อาจแบ่งพิจารณาได้เป็น ๒ ส่วน คือความเสี่ยงระดับปานกลาง (๘ คะแนน) และ ความเสี่ยงระดับปานกลาง (๕ คะแนน) เพราะความเสี่ยงระดับปานกลาง (๘ คะแนน) อยู่ในระดับที่มีโอกาสที่สามารถเพิ่มระดับความเสี่ยงสูงได้ หากไม่มีมาตรการลดโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง อย่างเร่งด่วน สำหรับความเสี่ยงระดับปานกลาง (๕ คะแนน) อยู่ในระดับการเฝ้าระวังเพื่อรักษาระดับของโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง นอกจากความรุนแรงของความเสี่ยงในการทุจริตดังกล่าว ต่างเป็นความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีในระดับมีผลกระทบสูงมาก

๕. แผนบริหารจัดการความเสี่ยง

ความเสี่ยงในการทุจริต	โอกาสและผลกระทบ			มาตรการจัดการความเสี่ยง
	โอกาส	ผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง	
๑. การตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างให้เป็นไปตามระเบียบ เพื่อความโปร่งใสและลดความเสี่ยงต่อการทุจริต	๒	๔	๘	๑.ปฏิบัติ ควบคุม กำกับติดตาม ดูแลกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างให้เป็นไปตามกฎหมาย หนังสือสั่งการที่เป็นฉบับปัจจุบันที่สุด ๒. จัดหา ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ด้านกฎหมายรับผิดชอบตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างให้เป็นไปตามระเบียบ
๒. การขอยืมทรัพย์สินทางราชการไปใช้ในการปฏิบัติงาน โดยปฏิบัติไม่เป็นไปตามระเบียบ	๒	๔	๘	๑. ควบคุม กำกับ ดูแลให้ข้าราชการและบุคลากร ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนของการยืมใช้ทรัพย์สินของทางราชการอย่างเคร่งครัด ๒. ควบคุม กำกับ ดูแลให้ข้าราชการและบุคลากร ปฏิบัติตามคู่มือการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ในการปฏิบัติงาน เพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน
๓. การจัดซื้อจัดจ้างโดยเว้นระเบียบ เพื่อเอื้อประโยชน์ให้ผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่ง	๑	๕	๕	๑. ควบคุม กำกับ ดูแลให้ข้าราชการและบุคลากร ปฏิบัติตามคู่มือการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ในการปฏิบัติงาน เพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน ๒. ควบคุม กำกับ ดูแลให้ผู้เกี่ยวข้องปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและบริหารพัสดุภาครัฐ ตามระเบียบฉบับล่าสุด อย่างเคร่งครัด ๓. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบให้ครอบคลุมและทั่วถึงมากยิ่งขึ้น เพื่อร่วมสร้างแนวทางและมาตรการในการดำเนินการสร้างจิตสำนึกให้ข้าราชการและบุคลากรรังเกียจการทุจริตทุกรูปแบบ

ความเสี่ยงในการทุจริต	โอกาสและผลกระทบ			มาตรการจัดการความเสี่ยง
	โอกาส	ผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง	
๔. การเบิกจ่ายเงินที่เป็นเท็จไม่เป็นไปตามตามระเบียบ	๑	๕	๕	๑.ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบให้ครอบคลุมและทั่วถึงมากยิ่งขึ้น เพื่อร่วมสร้างแนวทางและมาตรการในการดำเนินการสร้างจิตสำนึกให้ข้าราชการและบุคลากรรังเกียจการทุจริตทุกรูปแบบ ๒. จัดหา ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ด้านกฎหมายรับผิดชอบตรวจสอบการเบิกจ่ายเงินและทรัพย์สินราชการให้เป็นไปตามระเบียบ
๕. การนำทรัพย์สินของทางราชการไปเป็นของส่วนตัว หรือนำไปให้กลุ่มหรือพวกพ้อง	๑	๕	๕	๑. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบให้ครอบคลุมและทั่วถึงมากยิ่งขึ้น เพื่อร่วมสร้างแนวทางและมาตรการในการดำเนินการสร้างจิตสำนึกให้ข้าราชการและบุคลากรรังเกียจการทุจริตทุกรูปแบบ ๒. ควบคุม กำกับ ดูแลให้ข้าราชการและบุคลากร ปฏิบัติตามคู่มือการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ในการปฏิบัติงาน เพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน ๓. เผยแพร่ให้ความรู้แก่ข้าราชการและบุคลากรเกี่ยวกับการกระทำและพฤติกรรมที่เป็นความผิดทางวินัยของข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง รวมถึงบุคลากรทางการศึกษา

๖. สรุปผลและแนวทางการป้องกันความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่เกิดจากการจัดซื้อจัดจ้างและการใช้ทรัพย์สินราชการ

องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี แบ่งพฤติกรรมที่อาจนำไปสู่การทุจริตประพฤติมิชอบ ได้ดังนี้

๑. พฤติกรรมที่อาจนำไปสู่การทุจริตประพฤติชอบ จากกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง ได้แก่ ความเสี่ยงด้านการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างให้เป็นไปตามระเบียบเพื่อความโปร่งใสในการจัดซื้อจัดจ้าง และความเสี่ยงด้านการจัดซื้อจัดจ้างโดยเว้นระเบียบ เพื่อเอื้อประโยชน์ให้ผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่ง

๒. พฤติกรรมที่อาจนำไปสู่การทุจริตประพฤติชอบ จากกระบวนการยืมใช้ทรัพย์สินราชการ ได้แก่ ความเสี่ยงด้านการเบิกจ่ายเงินที่เป็นเท็จไม่เป็นไปตามตามระเบียบ ความเสี่ยงด้านการนำทรัพย์สินของทางราชการไปเป็นของส่วนตัวหรือนำไปให้กลุ่มหรือพวกพ้อง และความเสี่ยงด้านการขอยืมทรัพย์สินทางราชการไปใช้ในการปฏิบัติงานโดยปฏิบัติไม่เป็นไปตามระเบียบ

จากการวิเคราะห์ความเสี่ยงของพฤติกรรมที่อาจนำไปสู่การทุจริตประพฤติมิชอบ องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี มีระดับความเสี่ยงที่ได้รับอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากโอกาสความเสี่ยงที่บุคลากรในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีจะมีพฤติกรรมที่อาจนำไปสู่การทุจริตประพฤติมิชอบ อยู่ในเกณฑ์ น้อยและน้อยมาก ตามที่ปรากฏจากการสำรวจในคะแนนเฉลี่ยของการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒ โดยอ้างอิงจากเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน การรับรู้ของผู้มีส่วนได้เสียภายใน(Internal Integrity and Transparency Assessment : IIT) ในหัวข้อ I๑๐, I๑๑,I๑๙ และ I๒๑ แต่อย่างไรก็ตามพฤติกรรมที่อาจนำไปสู่การทุจริตประพฤติมิชอบ เป็นพฤติกรรมที่ส่งกระทบต่อองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีในระดับสูงและสูงมาก ฉะนั้นแม้ว่าการวิเคราะห์ระดับความเสี่ยงของพฤติกรรมที่อาจนำไปสู่การทุจริตประพฤติมิชอบจะอยู่ในระดับปานกลาง แต่ยังคงต้องมีการเฝ้าระวังและมีมาตรการ เพื่อส่งเสริมให้ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง รวมถึงบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีตระหนักและมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบให้ครอบคลุมและทั่วถึงมากยิ่งขึ้น เพื่อร่วมสร้างแนวทางและมาตรการในการดำเนินการสร้างจิตสำนึก พฤติกรรมที่อาจนำไปสู่การทุจริตทุกรูปแบบ

แนวทางการป้องกันความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่เกิดจากการจัดซื้อจัดจ้างและการใช้ทรัพย์สินราชการ

๑. ควบคุม กำกับดูแล หรือปรับปรุงขั้นตอนให้ข้าราชการ และบุคลากรที่เกี่ยวข้องด้านการจัดซื้อจัดจ้างให้ปฏิบัติตามระเบียบ หลักเกณฑ์และแนวทางที่ถูกต้องอย่างเคร่งครัด

๑.๑ ให้มีเจ้าหน้าที่ด้านกฎหมายผู้รับผิดชอบด้านการจัดซื้อจัดจ้าง ให้จัดทำรายงานสรุปจัดซื้อจัดจ้างรายเดือนและเสนอให้หัวหน้าส่วนราชการรับทราบทุกครั้ง

๑.๒ ให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านพัสดุและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้าง รับรองถึงความไม่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผู้เสนองานในการจัดซื้อจัดจ้าง

๒. ควบคุม กำกับดูแล หรือปรับปรุงขั้นตอนให้ข้าราชการ บุคลากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีปฏิบัติตามมาตรการเพื่อป้องกันการทุจริตอย่างเคร่งครัด ปรับปรุงแนวทางขั้นตอนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างเป็นรูปธรรม โดยกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการทุจริต ดังนี้

๒.๑ ให้ข้าราชการ บุคลากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบข้อบังคับ ตามมาตรการให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วม มาตรการส่งเสริมความโปร่งใสการจัดซื้อจัดจ้าง มาตรการจัดการเรื่องร้องเรียนการทุจริต มาตรการป้องกันการรับสินบน และมาตรการตรวจสอบการใช้ดุพินิจ

๒.๒ กำกับดูแลให้ข้าราชการ และบุคลากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ปฏิบัติตามคู่มือการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ในการปฏิบัติงาน เพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน

๓. ควบคุม กำกับดูแลให้ข้าราชการบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ปฏิบัติตามนโยบายเกี่ยวกับความโปร่งใสการเสริมสร้าง คุณธรรม จริยธรรมเพื่อให้ถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด

๔. เผยแพร่ให้ความรู้แก่ข้าราชการและบุคลากรเกี่ยวกับการกระทำและพฤติกรรมที่เป็นความผิดทางวินัยของข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง รวมถึงบุคลากรทางการศึกษา

๕. เพิ่มมาตรการการรับเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์การกระทำผิดทางวินัย ทางปกครอง หรือกฎหมายอื่นใดอันอาจนำไปสู่การป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบให้ครอบคลุมและทั่วถึงมากยิ่งขึ้น